

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0423U100211

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-11-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Степаненко Оксана Володимирівна

2. Oksana V. Stepanenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Шифр наукової спеціальності: 21.01.01

Назва наукової спеціальності: Основи національної безпеки держави

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 01-12-2023

Спеціальність за освітою: Політологія

Місце роботи здобувача: Товариство з обмеженою відповідальністю "Флоу Бюро"

Код за ЄДРПОУ: 44303294

Місцезнаходження: вул. Данькевича, 15, кв.20, Київ, 02232, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки:

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.236.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний інститут стратегічних досліджень

Код за ЄДРПОУ: 14282798

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 7-а, Київ, 01054, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державне управління справами

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 11.15.37.05

Тема дисертації:

1. Протидія сепаратизму як складова державної етнонаціональної політики України.
2. Counteracting separatism as a component of the state ethno-national policy of Ukraine.

Реферат:

1. Дисертаційне дослідження присвячене комплексному аналізу явища сепаратизму в умовах політичної нестабільності в Україні та державах-членах ЄС. Відзначено, що, з одного боку, Європейський Союз створює сприятливі умови для зростання автономії регіонів шляхом сприяння їх розвитку в рамках політики згуртованості та створенню ілюзії самостійного існування поза рамками «материнської» держави. З іншого боку, аналіз проявів сепаратизму в Каталонії та Шотландії свідчить про послідовність ЄС у дотриманні «доктрини Проді»: нова держава, утворена шляхом виходу зі складу держави-члена ЄС, стає третьою країною стосовно Союзу й повинна пройти через процедуру отримання членства. Обґрунтовано, що відсутність чіткої та виваженої етнонаціональної політики в умовах суспільно-політичних трансформацій та

деструктивних впливів сусідніх держав є одним із факторів, які призвели до активізації сепаратистських настроїв в Україні. Ключову роль у поширенні сепаратистських настроїв у південних та східних областях України відіграв комплекс внутрішньополітичних чинників (активне співробітництво регіональних еліт з Росією; дисбаланс у соціально-економічному розвитку регіонів; відсутність вираженої політики національної ідентичності; використання мовного фактора та суперечностей історичної пам'яті). Запропоновано низку рекомендацій щодо запобігання та протидії сепаратизму, зокрема шляхом удосконалення законодавства про політичні партії з огляду на роль еліт у розвитку сепаратизму та відмови від фіксації етнічної належності, рідної мови та релігійних переконань респондентів при переписах населення.

2. The dissertation is devoted to a comprehensive analysis of the phenomenon of separatism in the context of political instability in Ukraine and the EU member states. The intensification of separatist movements and their escalation into armed confrontation in a number of countries makes it necessary to conduct an objective and detailed study of this phenomenon. In the context of ethno-national politics, the thesis analyses the impact of the dichotomy of Western (civic) and Eastern (ethnic) nationalism proposed by H. Kohn on the study of separatist movements. Although Ukraine gained independence in the process of separation from the USSR and its subsequent collapse, which was heavily influenced by the nationalist-minded creative elite, in the West and by a large part of the Ukrainian population, calls for the Ukrainisation of all spheres of public life were perceived as a retrograde trend, an obstacle to the formation of a modern, civil nation. Under the influence of the dichotomous opposition between «good» and «bad» nationalism, calls for radical Ukrainisation coming from representatives of the western regions of Ukraine were perceived as «Galician separatism» and did not find support in the predominantly Russian-speaking society of the time. The Orange Revolution of 2004 revived the policy of «soft» Ukrainisation, which intensified Russia's efforts to construct a Russian-speaking pro-Moscow community with separatist demands, especially in the east and Crimea. After the annexation of the Autonomous Republic of Crimea and the occupation of certain districts of Donetsk and Luhansk regions in 2014, the importance of the ethnic component (language, religion, traditions) in shaping patriotism and consolidating a civil and political nation to resist an external aggressor is being recognised. Since February 2022, Ukraine has been convincingly proving that the ethnic element (language, culture, worldview) is an integral part of a civil and political nation, acts as a consolidating factor and does not contradict democratic European values. It is noted that, on the one hand, the European Union creates favourable conditions for the growth of regional autonomy by promoting their development within the framework of cohesion policy and creating the illusion of independent existence outside the parent state, but as part of a multi-level supranational entity, which is the Union. On the other hand, the analysis of separatism in Catalonia and Scotland shows the EU's consistency in adhering to the provisions of the so-called "Prodi Doctrine": a new state formed by secession from an EU member state becomes a third country in relation to the Union. Accordingly, it finds itself outside the EU, and its citizens cease to enjoy the rights they have as EU citizens (e.g., the right to free movement and residence within the Union). To resume the enjoyment of these rights, the newly independent state must apply for EU membership and go through a lengthy accession process. They also run the risk of being rejected, as the admission of a new member state requires the unanimous consent of EU member states, including the state it has just left. It is substantiated that the lack of a clear and balanced ethno-national policy in the context of socio-political transformations and destructive influences of neighbouring states is one of the factors that led to the intensification of separatist sentiments in Ukraine. Potential sources of tension on the ethno-political map of Ukraine include the southern and eastern regions, Transcarpathia and Northern Bukovyna. They form a zone of ethno-national instability due to their border location, long and compact residence of the population, the number of national minorities, and their politicisation. A set of domestic political factors played a key role in the spread of separatist sentiment in the southern and eastern regions of Ukraine. These included the activities of regional elites, which included active cross-border, economic, social and cultural cooperation with Russia; imbalances in the socio-economic development of the regions; the lack of a balanced national identity policy; the use of the language factor and contradictions in historical memory; and the spread of rhetoric in the information space about the mental and ideological differences between residents of Eastern and Western Ukraine. The author offers a number of recommendations for preventing and counteracting separatism,

in particular by improving the legislation on political parties, taking into account the role of elites in the development of separatism.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Павлятенко О. В. Феномен сепаратизму в сучасному світі. Гілея. 2016. Вип. 115. С. 398–403. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2016_115_100
- 2. Павлятенко О. В. Ідеологеми проросійського сепаратизму в Україні. Вісник Львівського університету. Серія Філософсько-політологічні студії. 2017. Вип. 14. С. 169–176. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlu_fps_2017_14_26
- 3. Павлятенко О. В. Умови та фактори поширення сепаратистських настроїв в Україні: етнопонаціональний аспект. Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Серія Політологія. Соціологія. Право. 2017. № 1–2. С. 64–68. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKPI_soc_2017_1-2_12
- 4. Павлятенко О. В. Внутрішньополітичні чинники виникнення сепаратизму в Україні. Вісник Маріупольського державного університету. Серія Історія. Політологія. 2018. № 21. С. 203–212. URL: <http://visnyk-politologia.mdu.in.ua/uk/visnyk-21.pdf>
- 5. Павлятенко О. В. Сучасні прояви сепаратизму в країнах Західної Європи (на прикладі Каталонії та Шотландії). Slovak international scientific journal. 2018. № 20. С. 18–29. URL: <http://sis-journal.com/wp-content/uploads/2018/09/Slovak-international-scientific-journal-VOL.1-%E2%84%9620-2018.pdf>
- 6. Павлятенко О. В. Поняття та феномен сепаратизму: теоретичний аспект: матеріали Другої Всеукр. наук. конф. «Соціально-гуманітарні науки та сучасні виклики» у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара (м. Дніпро, 26-27 травня 2017 р.). Дніпро, 2017. С. 55-57.
- 7. Павлятенко О. В. Витоки регіонального сепаратизму на Донбасі: матеріали Міжнародної наук. конф. «Дні науки філософського факультету – 2016» в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (м. Київ, 16-17 квітня 2016 р.). Київ, 2016. С. 135-138.
- 8. Павлятенко О. В. Сепаратизм як інструмент «гібридної війни»: матер. Всеукраїнської наук. конф. «Україна в гуманітарних та соціально-економічних вимірах» в Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара (м. Дніпро, 29-30 квітня 2016 р.). Дніпро, 2016. С. 45-47.
- 9. Павлятенко О. В. Етнічні чинники загроз сепаратизму в Україні: матеріали V Міжнародної наук.-практ. конф. «Людина, суспільство, політика: актуальні виклики сучасності» в Національному університеті «Одеська юридична академія» (м. Одеса, 23-24 лютого 2018 р.). Одеса, 2018. С. 24-28.

Наукова (науково-технічна) продукція: дисертація

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0116U001478

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корнієвський Олександр Анатолійович
2. Oleksandr A. Kornievskyy

Кваліфікація: д. політ. н., професор

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1512-0326

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=C6NSF7AAAAAJ&hl=uk>; Scopus ID57218213717

Повне найменування юридичної особи: Національний інститут стратегічних досліджень

Код за ЄДРПОУ: 14282798

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 7-а, Київ, 01054, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державне управління справами

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Явір Віра Анатоліївна
2. Vira A. Yavir

Кваліфікація: к.політ.н.

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1854-5012

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мосора Михайло Андрійович

2. Mykhailo A. Mosora

Кваліфікація: д.філософ

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5990-9687

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Університет короля Данила"

Код за ЄДРПОУ: 24684167

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 35, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кресіна Ірина Олексіївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кресіна Ірина Олексіївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Батанова Наталія Миколаївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна